

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel

T: +32 2 553 01 81

F: + 32 2 553 50 76

sariv@iv.vlaanderen.be

<http://www.sariv.be>

De heer Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand
Arenbergstraat 7
1000 Brussel

uw bericht van
2 mei 2011

uw kenmerk

ons kenmerk
Advies 2011/12

bijlagen

vragen naar / e-mail
freddy.evans@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 50 32

datum
25 mei 2011

Betreft: Advies met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorwaarden waaronder investeringssubsidies kunnen worden toegekend aan toeristische logiezen

Mijnheer de minister,

Op 29 april 2011 besliste de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorwaarden waaronder investeringssubsidies kunnen worden toegekend aan toeristische logiezen. Zij vroeg de Vlaamse minister, bevoegd voor het toerisme, om hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad"). De Raad wijst erop dat het Adviescomité van het Toeristische Logies op 13 januari 2011 reeds advies gaf over dit dossier. De Raad zal zich derhalve tot een briefadvies beperken. Dit advies van de Raad werd na bespreking op de plenaire vergadering van 12 mei 2011 goedgekeurd.

1. Inleiding en procedurele opmerking

Onderhavig ontwerpbesluit geeft uitvoering aan artikel 25 van het Toeristische Logiesdecreet¹ dat de Vlaamse Regering machtigt om de voorwaarden te bepalen tot toekenning of weigering van 'premies' voor het moderniseren, uitbreiden, bouwen of aanleggen van een toeristisch logies.² Het

¹ Decreet betreffende het toeristische logies van 10 juli 2008, B.S. 26 augustus 2008.

² Zie ook STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN (SARIV), *Briefadvies betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het toeristische logies*, Advies 2009/08, 2 maart 2009 ; SARIV, *Briefadvies betreffende het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan het toeristische logies moet voldoen*, Advies 2009/14, 28 mei 2009.

vervangt bovendien zowel het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 houdende de vaststelling van de voorwaarden waaronder premies kunnen worden toegekend voor het bouwen en moderniseren van hotels, in het bijzonder wat betreft de toegankelijkheid voor personen met een handicap (hierna: “het Hotelpremiebesluit”)³, als het Besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2006 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder premies kunnen worden toegekend aan openluchtrecreatieve terreinen (hierna: “het Kampeerbesluit”)⁴. De Raad vindt het een goede zaak dat onderhavig ontwerpbesluit voorziet in een subsidieregeling voor alle logiescategorieën. In zijn “Bijdrage tot het strategisch beleidsplan voor het toerisme in Vlaanderen en de hervorming van Toerisme Vlaanderen” wees de Raad er reeds op dat Vlaanderen een gunstig kader moet creëren dat de toeristische ondernemer ondersteunt en stimuleert tot ondernemerschap.⁵ Investeringsubsidies aan toeristische logiezen zijn een goed middel hiertoe.

De Raad wenst zijn bezorgdheid te uiten over de gehanteerde procedure. De Vlaamse Regering verzocht de Vlaamse minister, bevoegd voor het toerisme, op 29 april 2011 niet alleen om het advies van de Raad in te winnen, maar tevens het advies in te winnen van de Raad van State op voorwaarde dat het advies van de Raad geen aanleiding geeft tot wijziging van de door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst. Zoals de Raad van State in zijn advies 42.269/3 heeft aangegeven⁶, is deze bepaling niet vrij van dubbelzinnigheid. In het dossier over de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen wees de Raad van State erop dat, hoewel de adviezen van de geraadpleegde adviesinstanties tal van fundamentele opmerkingen, bezwaren en voorstellen bevatten, het ontwerp niet opnieuw aan de Vlaamse Regering werd voorgelegd en dat deze procedure niet vrij is van kritiek. De Raad van State deed dan ook de aanbeveling dat de “Vlaamse Regering de haar voorgelegde ontwerp teksten, nadat de te vervullen vormvereisten zijn vervuld, vóór het inwinnen van het advies van de Raad van State, voorafgaand zou onderzoeken in het licht van die adviezen wanneer eruit inhoudelijke aanpassingen kunnen voortvloeien.”⁷ Op die manier wordt de adviesaanvraag niet gereduceerd tot een louter pro forma verzoek en kan de adviesrol van de Raad beter gerespecteerd worden. Het feit dat de Raad heeft kunnen vaststellen dat op minimale wijze werd rekening gehouden met het advies van het Adviescomité van het Toeristische Logies over dit ontwerpbesluit, versterkt bij de Raad het gevoel dat, gelet op de parallelle adviesaanvraag bij de Raad van State, weinig rekening zal worden gehouden met zijn advies.

2. Beschikbaar budget

De nota aan de Vlaamse Regering komt wel tegemoet aan het hogergenoemde advies van het Adviescomité van het Toeristische Logies door de budgettaire intenties uit te klaren in de nota. Voor de uitvoering van de subsidieregeling, zoals gevat in onderhavig ontwerpbesluit, wordt 1 miljoen euro voorzien binnen de begroting 2012 van Toerisme Vlaanderen. Dit is een stijging ten opzichte van de 600.000 euro die binnen de begroting 2011 van Toerisme Vlaanderen werd voorzien voor de uitvoering van het Hotelpremiebesluit en het Kampeerbesluit. De Raad betwijfelt of deze stijging

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2001 houdende de vaststelling van de voorwaarden waaronder premies kunnen worden toegekend voor het bouwen en moderniseren van hotels, in het bijzonder wat betreft de toegankelijkheid voor personen met een handicap, *B.S. 6 oktober 2001*.

⁴ Besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2006 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder premies kunnen worden toegekend aan openluchtrecreatieve terreinen, *B.S. 31 juli 2006*.

⁵ SARiV, *Bijdrage tot het strategisch beleidsplan voor het toerisme in Vlaanderen en de hervorming van Toerisme Vlaanderen*, Advies 2010/10, 47.

⁶ Advies nr. 49.269/3 van de Raad van State van 15 februari 2011 over een voorontwerp van decreet tot wijziging van verschillende decreten in het kader van de herstructurering van het agentschap Toerisme Vlaanderen, *Parl. St. Vlaams Parlement 2010-2011*, nr. 1093/1, pp. 52-54.

⁷ *Ibid.*, 54.

voldoende is aangezien de investeringssubsidie niet alleen aan de 'hotels' en 'openluchtrecreatieve terreinen' toekomt, maar aan alle categorieën van toeristische logiezen. Het moet volgens de Raad alleszins de betrachting zijn om het aantal hotels en openluchtrecreatieve terreinen die in het verleden in aanmerking kwamen voor een premie minstens op hetzelfde niveau te houden. De Raad wijst er bovendien op dat volgens de Inspectie van Financiën in de meeste gevallen onderhavig ontwerpbesluit een vermindering van het subsidiepercentage betekent. Hij vraagt derhalve de Vlaamse Regering om vanaf de inwerkingtreding van het besluit de evolutie van het aantal aanvragen ten opzichte van het vrijgemaakte budget goed te monitoren en zo nodig bij te sturen.

3. Doelstellingen van de premie

De passage omtrent de doelstellingen is zeer breed geformuleerd. De nota aan de Vlaamse Regering meldt dat de uitgaven waarvoor een subsidie kan worden aangevraagd één van de volgende doelstellingen moet hebben: (i) de veiligheid van het toeristische logies verhogen, (ii) het comfort van het toeristische logies voor de logerende toeristen verhogen, (iii) het kind- of gezinsvriendelijke karakter van het toeristische logies verhogen, (iv) de toegankelijkheid van het toeristische logies voor personen met een handicap verhogen, en (v) één of meer beleidsdoelstellingen bereiken die zijn opgenomen in de beleidsnota of beleidsbrief toerisme. Vooral deze laatste doelstelling is zeer breed geformuleerd. De Vlaamse minister van Toerisme kan bovendien per oproep een andere invulling geven en de uitgaven bepalen waarvoor een subsidie kan worden aangevraagd. De onduidelijke formulering van de doelstellingen creëert onzekerheid voor de toeristische ondernemers en bemoeilijkt volgens de Raad hun planning.

4. Wedstrijdformule

Terwijl het Hotelpremiebesluit en het Kampeerbesluit werkten volgens het principe "eerst komt, eerst maalt", heeft men in onderhavig ontwerpbesluit geopteerd voor een wedstrijdformule. Eén of meerdere oproepen worden per jaar gelanceerd waarbij de minister in de oproep de subsidiabele uitgaven bepaalt binnen het kader van het besluit. De beoordeling van de premieaanvragen gebeurt door een jury van minstens vijf externe deskundigen die worden aangeduid door de Vlaamse minister, bevoegd voor het toerisme. De Raad gaat niet akkoord met deze wedstrijdformule en wijst erop dat het Adviescomité van het Toeristische Logies eveneens formeel bezwaar had geuit. De Raad verwijst hierbij naar de ervaring die de Vlaamse overheid heeft opgedaan met de ecologiepremie, waarbij men in 2011 is afgestapt van de wedstrijdformule omdat die te weinig transparantie en te weinig rechtszekerheid creëerde.⁸

De Raad wijst op de mogelijkheid dat de succesratio voor aanvragers verschillend zal zijn naargelang de openbare oproep en afhankelijk van het aantal en de kwaliteit van de ingediende subsidieaanvragen. Hij vreest bovendien dat de wedstrijdformule een mattheuseffect zal genereren waardoor logiezen die reeds goed uitgerust zijn de subsidies zullen ontvangen. De reeds vergunde logiezen en verplicht vergunde logiezen zullen bovendien waarschijnlijk bevoordeeld zijn ten aanzien van logiezen die een pure aanmeldingsmogelijkheid kennen.

Het is voor de Raad onduidelijk of een aanvrager die de minimale score behaalde bij een oproep, maar die geen investeringssubsidie ontving omdat de subsidie-enveloppe reeds is opgebruikt, bij een

⁸ LEXALERT, *Ecologiepremie 2011: van wedstrijdformule naar enveloppefinanciering*.

[<http://www.lexalert.net/NL/index.php?page=31&detail=495>] ; Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van steun aan ondernemingen voor ecologie-investeringen in het Vlaamse Gewest van 17 december 2010, B.S. 28 januari 2011.

nieuwe oproep opnieuw alle administratieve stappen moet doorlopen. Of wordt zijn dossier automatisch doorgeschoven naar de volgende oproep? Krijgen de aanvragers die werden afgewezen terugkoppeling met het oog op het herindienen van hun dossier? De Raad vraagt om deze problematiek te verduidelijken in (de toelichting bij) onderhavig ontwerpbesluit.

Ten slotte stelt de Raad zich vragen bij de concordantie tussen artikel 2 (wedstrijdformule) en artikel 11 (beroep). Hoe kan beroep aangetekend worden tegen de beslissing van een jury van externe deskundigen, aangeduid door de minister die de "beste aanvragen" moet aanduiden op basis van een "noodzakelijke minimale score". Hoe zal de minister in een beroep uitspraak doen over een conclusie die sowieso gebaseerd is op een evaluatie. Eigent de minister zich hier geen recht toe dat zowel de wedstrijdformule als de appreciatiebevoegdheid, gedelegeerd aan de jury, uitholt?

5. Administratieve lasten

Zoals de Inspectie van Financiën aangeeft, is het afwachten of met de wedstrijdformule de toeristische ondernemers bereid zijn om de administratieve inspanningen te doen om een dossier in te dienen. Zal een toeristische ondernemer wel werk willen maken van dossieropbouw als op het einde van de rit er via een wedstrijdformule wordt geëvalueerd? De wedstrijdformule, met het uittekenen van een relatie met een jury, zal bovendien de administratieve last voor het agentschap Toerisme Vlaanderen zeker niet verminderen volgens de Raad.

6. Conclusie

De Raad heeft twijfels over het gevolg dat aan dit advies zal worden gegeven, gelet op de parallelle adviesaanvraag bij de Raad van State. Hij geeft een negatief advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de voorwaarden waaronder investeringssubsidies kunnen worden toegekend aan toeristische logiezen. Hij wijst de voorgestelde wedstrijdformule af omdat die volgens hem onvoldoende stimulansen geeft aan de toeristische ondernemer om te investeren en hij bedenkingen heeft bij de toepassing van dergelijke procedure.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

(getekend)

Voorzitter
Prof. Dr. Jan Wouters

(getekend)

Secretaris
Freddy Evens